

GRANSKNINGSUTLÅTANDE

Ändring av översiktsplan 2013 avseende kusten och havet

Förslag till ändring av Översiktsplan 2013 för Kristianstad kommun avseende kusten och havet (KF 2013-03-12). Planförslaget upprättat 2016-08-31 fanns tillgängligt för granskning fr om 2017-09-18 t o m 2017-11-20.

Planförslaget har under granskning funnits tillgänglig i Rådhus Skåne i Kristianstad biblioteken i Åhus och Degeberga samt på kommunens hemsida.

Sammanlagt 16 skriftliga yttranden har inkommit under granskningstiden, varav 37 med erinran eller andra synpunkter.

YTTRANDEN UTAN ERINRAN

Nr	Avsändare	Inkommandedatum
1	Bromölla kommun	2017-11-20
2	E: on	2017-11-17
3	Barn & Utbildningsförvaltningen	2017-09-14
4	Polisen KHP	2017-09-26
5	Renhållningen	2017-11-01
6	Trafikverket	2017-11-16
7	Simrishamns kommun	2017-11-17
8	Regionala utvecklingsnämnden	2017-11-07
9	Lantmäteriet	2017-11-05
10		

YTTRANDEN MED ERINRAN ELLER ANDRA SYNPUNKTER

Nr	Avsändare	Inkommandedatum
1	Länsstyrelsen i Skåne	2017-11-17
2	Försvarsmakten	2017-11-13
3	Tekniska förvaltningen (delegation)	2017-11-21
4	Kultur och fritidsförvaltningen	2017-11-06
5	Karlshamns kommun	2017-11-01
6	Nordöstra Skånes fågelklubb	2017-11-13
7	S E Magnusson	2017-11-07

SAMMANFATTNING AV YTTRANDE FRÅN REGIONALA OCH STATLIGA INSTANSER

1. Länsstyrelsen

Länsstyrelsens samlade bedömning

Planhandlingarna redovisar på ett tydligt sätt Kristianstadkustens värden, förutsättningar och hur olika intressen är sammankopplade. Som underlag till översiktsplanen finns gediget kunskapsunderlag som täcker in flera olika värdeaspekter av kusten och havsområdet. Kopplingar till nationella, regionala och lokala mål, planer och program är tydlig.

Länsstyrelsen bedömer att KHP inte tillräckligt visat var intressekonflikter uppstår vad gäller mark- och vattenanvändning inom planområdet och hur dessa konflikter är tänkta att hanteras vid kommande lov- och tillståndsprövningar. Detta gäller särskilt åtgärder för kustskydd, översvämning och erosion samt åtgärder som kan påverka riksintresse för totalförsvaret eller innebära risk avseende farliga och miljöstörande verksamheter.

I den inledande läsanvisningen framgår inte om delar av ÖP2013 avseende Åhus (s. 112-121) ersätts av HKP. För Åhus anges att en fördjupad översiktsplan ska tas fram. Fram till att en sådan antas måste det vara tydligt vilka översiktsplannedokument som gäller för Åhus och relationen mellan ÖP2013 och HKP. Detta avser både markanvändningskartor och planhandlingar. Länsstyrelsen bedömer därför att de synpunkter som lämnades i granskningsyttrande för ÖP2013 i flera avseende kvarstår för Åhus i de fall inte HKP tydligt angivit nya ställningstaganden som kunnat bemötas i detta [granskningsyttrande](#) ^[AL2].

Handlingarna hänvisar till *Program för ny bostadsbebyggelse nära Ravlunda skjutfält (BN 2010-08-31)* för bedömning av ny bostadsbebyggelse i Maglehem och Olseröd. Länsstyrelsen konstaterar att programmet inte är framtaget som ett översiktsplannedokument och vill därför påminna om att myndigheten enbart granskar nu aktuella planhandlingar och det som lyfts in i ändringen av [översiktsplanen](#) ^[AL3].

Miljökonsekvensbeskrivningen (MKB)

Av MKB ska den betydande miljöpåverkan som planens genomförande kan antas medföra identifieras, beskrivas och bedömas. Länsstyrelsen bedömer att konsekvensbeskrivningen för de olika mark- och vattenområden är mycket generell och kortfattad medan miljökonsekvensbeskrivningens inledning för ett bredare resonemang. Det saknas framförallt analyser som kunnat leda fram till behov av åtgärder för att hantera intressekonflikter eller negativ påverkan samt vilka åtgärder som hade kunnat utformas som vägledning i översiktsplanen. Detta innebär att det inte går att förstå på vilket sätt kommunen kommit fram till att planens bedöms tillgodose t.ex. riksintressen eller skyddade områden.

Det framgår att kommunen uppmärksammat att verksamheter som förorenade områden med åtgärder eller sanering, kabel i havet, kustskydd, reträttåtgärder i samband med stigande havsnivåer, vindkraft i [havet](#) ^[AL4] samt översvämningssområde längs Helge å bedöms kunna medföra betydande miljöpåverkan med krav på miljökonsekvensbeskrivning. Sammantaget innebär detta att det vid kommande prövningar och planläggning kan bli aktuellt med MKB.

Länsstyrelsens synpunkter

Riksintressen

Planering i eller i anslutning till ett riksintresse måste ske med utgångspunkt i de värden som riksintresset representerar. Riksintressena och deras värdebeskrivning anger förutsättningarna för vad som är möjligt att göra på platsen. Översiktsplanen ska ge översiktlig vägledning för efterkommande beslut och tillståndsprövning och ange hur riksintressena ska tillgodoses, dvs hur den mark- och vattenanvändning som föreslås kan genomföras utan påtaglig skada på riksintresset värden som kan finnas på en specifik, geografisk plats.

Planhandlingarna bör inför antagande förtydliga att Åhus hamn både är utpekad som riksintresse för sjöfart enligt 3 kap. 8§ MB samt utifrån hamnens betydelse som landningshamn enligt riksintresset för yrkesfisket enligt 3 kap. 5§ MB. Vidare bör samtliga riksintressen redovisas på kartan *Planeringsförutsättningar*. Nu redovisas enbart riksintresse för totalförsvaret – namngivna **influensområden**^[AL5].

Riksintresse för totalförsvaret (3 kap. 9§ MB)

Länsstyrelsen konstaterar att markanvändning pekas ut som ligger i konflikt med riksintresse för totalförsvaret, t.ex. möjlighet till nybyggnation utanför Degeberga sommarby utan att frågan om konsekvenser för riksintresset redovisas. Vidare överlappar utpekad område i havet reserverat för vindkraft med riksintresse för totalförsvaret, både avseende hinderfritt område skjutfält samt för namngivet influensområde. Påverkan på riksintresset är inte beskrivet.

- Länsstyrelsen bedömer att det finns risk för att riksintresse för totalförsvaret inte **tillgodoses**^[AL6].

Länsstyrelsen konstaterar att förslag på utökning av byggrätter och förtätning av Östra Sand inom påverkansområdet från Rinkaby skjutfält inte längre **föreslås**^[AL7].

Natura 2000 (4 kap. 8§ MB)

Länsstyrelsen påminner om att Natura2000-områden utgör riksintresse enligt 4 kap 8§ och bör därför redovisas på kartan *Planeringsförutsättningar*^[AL8].

Länsstyrelsen ställer sig positiva till att kommunen pekat ut ett stort område till havs där naturvårdsintressena ska prioriteras och möjligheten till reservatsbildning utredas. Länsstyrelsen i ett uppdrag att föreslå Natura 2000 områden för tumlare pekat ut delar av området i en delredovisning till regeringen år 2015. Föreslaget Natura2000-området för tumlare utanför Åhus är ännu inte beslutat, men betraktas som ett områdesskydd och bör därför tas med i **planen**^[AL9].

Risk för översvämning och erosion

Länsstyrelsen ställer sig positiv till att Kristianstad har tagit fram råd och anvisningar inför byggnation inom riskområden för översvämning och erosion. Tillsammans med strategierna för beredskap för framtida havsnivåhöjningar underlättar dessa för kommande prövningar och detaljplaner. Även om det finns en vägledning så är den inte alltid heltäckande och det kan finnas mark som förblir olämplig för bebyggelse eftersom anpassningsåtgärder inte alltid är lämpliga och genomförbara. Länsstyrelsen påminner därför om att det krävs individuell prövning inom riskområden för att avgöra om marken är lämplig för bebyggelse.

I planförslaget anger kommunen för kusten Åhus – Juleboda att eventuella åtgärder för att skydda bostäder, infrastruktur, värdefull natur och rekreationsvärden endast kommer att genomföras efter utredning och prövning anpassad efter platsen. Länsstyrelsen delar kommunens uppfattning, men ser behov av fortsatt arbete för att i kommande revideringar av översiktsplanen redovisa miljökonsekvenserna av såväl valda alternativ som av konsekvenserna av att inte vidta åtgärder.

Länsstyrelsen träffade Kristianstad kommun den 6 oktober angående stranderosion. Under mötet framkom att risken för erosion i dagens klimat framförallt är koncentrerad till stranden vid Äspet. Kristianstad kommun framförde att det finns ett intresse från kommunens sida att inom kort skydda denna strand genom att tillföra sand, både genom att bredda stranden, och genom att tillföra sand till vattenområdet strax utanför. Länsstyrelsen bedömer att kommunen bör ta ställning till denna åtgärd i KHP genom beskrivning och redovisning på karta för att underlätta kommande prövningar. För att underlätta ge-

nomförandet bör kommunen övergripande redovisa konsekvenserna av åtgärden innefattande vilken påverkan en eventuell sandtäkt på land eller till havs kan innebära för natur- och kulturmiljön[AL10].

Länsstyrelsen bedömer att frågan om risk för översvämning och erosion kvarstår att pröva vid kommande planläggning, lovgivning och tillståndsprövningar.

Miljö kvalitetsnormer (MKN)

Utifrån de omständigheter som överblickbara i förhållande till KHPs övergripande nivå, delar Länsstyrelsen kommunens bedömning om att planförslaget i sin helhet innebär att miljö kvalitetsnormerna för vatten kan följas.

Strandskydd

Strandskydd har fallit bort i teckenförklaringen på kartan Planeringsförutsättningar. Kartan bör kompletteras innan KHP antas[AL11].

Risker, störningar och miljöfarliga verksamheter

Planhandlingarna redovisar generellt vilken typ av risker, störningar och miljöfarliga verksamheter som finns inom planområdet men hänvisar till kommunens hemsida för t.ex. miljöstörande verksamheter såsom Seveso-anläggningar i Åhus hamn. Det saknas vägledning i KHP för hur risker och störningar från farliga och miljöstörande verksamheter är tänkta att hanteras vid kommande provningar och tillståndsgivning[AL12][AG13].

Länsstyrelsen bedömer att frågan om risker för människors hälsa eller säkerhet eller till risken för olyckor avseende farliga och miljöstörande verksamheter kvarstår att pröva vid kommande lovgivning och tillståndsprövningar.

Kommentar

Kust och havsplanen har kompletterats med förtydligande kring att öp 2013 för Kristianstad kommun gäller inom Åhus fram tills att en fördjupad översiktsplan för Åhus tagits fram. Uppdraget att göra en föp för Åhus har givits till miljö och samhällsbyggnadsförvaltningen av Byggnadsnämnden på uppdrag av kommunstyrelsen.

Hänvisningen till Program för ny bostadsbebyggelse nära Ravlunda skjutfält (BN 2010-08-31) för bedömning av ny bostadsbebyggelse i Maglehem och Olseröd har ersatts med de förutsättningar som finns efter överenskommelse med försvaret under kapitel 3.3.1.

Kartan med planeringsförutsättningar redovisar strandskydd i kartbilaga på den digitala kartan finns strandskydd att tända i eget lager. Kartan med planeringsförutsättningar har kompletterats med natura 2000 områden.

MKB

Länsstyrelsen menar att beskrivningen av områdesvisa konsekvenser är mycket generell medan "inledningen för ett bredare resonemang". Det stämmer att avsnittet med redovisning av konsekvenser för olika användning i hav och på land är tänkt som ett kort sammanfattning, medan fylligare beskrivning av miljö-, sociala och ekonomiska konsekvenser, miljö kvalitetsnormer, miljömål etc finns i följande kapitel. Länsstyrelsen menar vidare att det saknas analyser som kan användas för framtida vägledning vid intressekonflikter. Det framgår inte om det är några specifika analyser som saknas (eller alla) men eftersom riksintressen och skyddade områden nämns så har MKB och planen i övrigt kompletterats i de styckena. MKB har också kompletterats när det gäller totalförsvaret, miljöfarlig, farlig och störande verksamhet, maritima aktiviteter miljöpåverkan och skydd vid kusterosion.

Riksintresse

Under riksintresse för sjöfart har en komplettering gjorts om landningshamn för fiskerinäringen.

Plankartan för både hav och land samt områdesvisa konsekvenser har kompletterats med totalförsvarets mark- och vattenanvändning[AG14]. Samtliga riksintressen redovisas på kartan Planeringsförutsättningar. Riksintresset för totalförsvaret begränsar byggnationen i dess influensområden.

När det gäller riksintresse för totalförvar och vindbruk i havet konstaterar kommunen att ett genomförande av beslut om tillstånd till en vindkraftspark skulle kunna innebära motstående anspråk där Försvarsmakten har redovisat särskilt behov av hinderfrihet och influensområde. Ett område inom Taggen har tillstånd och detta riksintresse är på så sätt till viss del i anspråkstaget för sitt ändamål. Totalförsvaret får i detta område ta hänsyn till vindkraften om den genomförs. Inom den del av Riksintresseområdet för energiutvinning (Taggen) som inte har tillstånd för vindkraft blir totalförsvarets intressen avgörande i en prövning då totalförsvaret är ett överordnat riksintresse idag enligt 3 kap 10 § Miljöbalken. Kommunen konstaterar samtidigt att den tillståndsgivna verksamheten även kan ha en påverkan på andra riksintressen i eller nära området, nämligen friluftsliv, rörligt friluftsliv och kustzon samt även förordnande om landskapsbildsskydd, som är svår att överblicka[AG15]. ”

Flera riksintressen och riksintresseanspråk överlappar i sin geografiska utbredning inom planområdet. För de flesta gör kommunen bedömningen att de inte står i konflikt med varandra. Exempelvis menar kommunen att riksintresse för naturvård, kulturmiljövård, kustzon, friluftsliv och rörligt friluftsliv förstärker varandra och att de anspråk som följer av dessa förordnanden inte heller leder till skada på riksintresse för väg, järnväg, hamn, fiskehamn[AG16], farled eller totalförvar. Vilka värden de olika riksintressena ska skydda finns beskrivet i kapitel 4.

Samma avvägning gäller för Natura 2000 gentemot övriga riksintressen. Av Länsstyrelsen föreslaget Natura 2000-område i havet med bevarandevärde för bland annat tumlare överlappar geografiskt med riksintresse för totalförvar och farled och kan komma att innebära motstående anspråk när det gäller livsmiljö och spridningsmöjlighet för hotade växt- och djurarter och försvarets och sjöfartens verksamhet. Eftersom Naturvårdsverket ännu inte har tagit ställning i ärendet avvaktar kommunen med att göra en särskild avvägning i Kust- och havsplanen.

Natura 2000

Det område som av länsstyrelsen föreslagits som natura 2000 område för tumlare utanför Åhus har redovisats på havsanvändningskartan som ett område med förslag till Natura 2000 för Tumlare.

Risk för översvämning och erosion

Planhandlingen har kompletterats med underlag från Erosionsutredning Kristianstad samt utredningen Kustskyddsstrategier för Kristianstads kommun. Båda rapporterna har tagits fram av DHI. Planhandlingen har kompletterats med beskrivningar av möjliga åtgärder inom planperioden samt förutsättningarna för markanvändningen vid en kommande havsnivåhöjning på 1 meter. Planhandlingen redovisar inte en föreslagen åtgärd för erosionsskydd men tydliggör möjligheter och begränsningar samt konsekvenser som underlag för planering av lämplig markanvändning.

Risker, störningar och miljöfarliga verksamheter

Av planförslaget framgår att betydande risker för hälsa och miljö i anslutning till bostadsbyggelse[AL17] framförallt finns inom Åhus hamn. Riskfaktorer, vägledning inför fortsatt arbete, inklusive förslag till skyddsåtgärder eller behov av utredning, definieras översiktligt för olika verksamheter och anläggningar inom hela planområdet och även utifrån förutsättningar som klimatpåverkan, förekomst av markradon och förorenade områden. Även Sevesoanläggningar redovisas på motsvarande sätt. Endast när det gäller Sevesoanläggningarnas namn görs hänvisning till kommunens hemsida, eftersom denna uppdateras oftare än översiktsplanen. Planförutsättningarna tillsammans med beskrivningen av miljökonsekvenser är en viktig utgångspunkt vid kommande prövning och planering. Underlaget bedöms som tillräckligt på en översiktlig nivå, med undantag för ammoniak och övrigt buller.

Följande avsnitt har förtydligats.

När det gäller olyckor med oljeutsläpp i havet finns en Oljeskyddsplan 2014-11-13 en uppdatering av oljeskyddsplanen pågår och kust och havsplanen hänvisar till aktuell plan.

När det gäller Åhus hamn kommer underlaget att fördjupas i kommande ändring av översiktsplanen för staden Åhus. Vilka översiktsplanedokument som gäller för området till dess har förtydligats.

Konsekvensbeskrivningen har kompletterats så att det lättare ska gå att förstå vilka analyser som har lett fram till att vissa risker, påverkan och behov av åtgärder pekats ut, bland annat för att hantera intressekonflikter.

2. Försvarsmakten

Influensområden från Rinkaby och Ravlunda skjutfält måste åskådliggöras i samtligt kartunderlag, det gäller över land och vatten. Förhållningsätt och ställningstagande i förslaget måste tydligare återspeglas i kartorna, samt att influensområdena för respektive riksintresse tydligt framgår på alla kartor där dessa berörs.

Kommentar

Ställningstagande och avvägning mellan olika riksintressen och riksintresseanspråk, däribland totalförsvaret, har förtydligats enligt Länsstyrelsens begäran. Influensområdet för totalförsvaret redovisas med en linje på kartbilagan och med ett raster som tänds upp på den digitala kartan.

SAMMANFATTNING AV YTTRANDE FRÅN KOMMUNALA NÄMNDER, BOLAG M FL

3. Tekniska nämnden (delegation)

Det finns behov av ett tydligare ställningstagande kring arrangemang/uthyrning av stranden för verksamheter vid förfrågningar från olika intressenter om att få använda stranden för olika ändamål (ex. uthyrning av trampbåtar, SUP etc.) Ämnet behandlas till viss del i avsnittet "Balansera intressena..." där det bl.a. står att bef. Turism och campinganläggningar ska utvecklas (utvecklingsform avgörs individuellt i ev. fördjupade studier) och att arrangemang kan anordnas vid Tälletstranden och ev. på andra platser efter avvägning mot övriga intressen. Ett förtydligande kring lämpliga platser för uthyrning och vad som ska utredas vid tillstånd för detta är önskvärt i kust och havsplanen.

Kommentar

Evenemangstranden vid Tället regleras av detaljplan. På platser som föreslås utvecklas för turism och rekreation kan verksamheter inom dessa intressen prövas men varje verksamhet prövas separat utifrån platsens förutsättningar och verksamhetens behov.

4. Kultur och fritidsförvaltningen

I planen finns ett avsnitt som behandlar friluftsliv och rekreation, som kortfattat nämner gästhamnar och småbåtshamnar tillsammans med en förtydligande beskrivning om småbåtsverksamhetens värde för rekreation och turism. Kultur- och fritidsförvaltningen välkomnar att fritidsbåtsverksamheten ska utvecklas i en kommande fördjupad översiktsplan för Åhus, då behoven att belysa de aspekter som förvaltningen tidigare framfört kring infrastruktur för fritidsbåtarna är stora. Gästhamnen liksom fritidshamnen är inte uppdaterade för att ta emot dagens moderna större båtar. I hamnområdet råder brist på ändamålsenliga facilitetsbyggnader för betalande gästbåtar och besökare till bryggan. Vinterförvaringen av fritidsbåtar saknar en fungerande infrastruktur och ligger i anslutning till naturreservat och natura 2000 område.

Kommentar

Fritidsbåtsverksamheten kommer att utvecklas i en kommande fördjupad översiktsplan för Åhus.

5. Karlshamns kommun

Karlshamns kommun gränsar inte geografisk till Kristianstads kommun så det finns inga mellankommunala intressen ur den aspekten. Dock finns det, sett i ett större perspektiv, frågor av gemensamt regionalt intresse. Planområdet inrymmer bland annat ett antal geografiska områden med nationellt viktiga värden och kvaliteter, riksintressen. Här kan nämnas till exempel farled som förbinder Åhus hamn med farleder och hamnar inom Blekinges vattenområde. Planen berör också till exempel fisketurism i Hanöbukten och Skåneleden som ansluter till Blekingeleden.

Det aktuella planområdet, havet i Kristianstads kommun, med sin kust och skärgård, har ett regionalt värde sett ur flera perspektiv, inte minst för turism, rekreation och friluftsliv. Planen framhåller en utveckling i samklang med natur- och kulturvärden, vilket är positivt, då dessa värden utgör grunden för områdets attraktivitet.

Att ekosystemansatsen varit en viktig utgångspunkt i arbetet med ändring av Översiktsplan 2013 avseende kusten och havet får ses som positivt för regionen som helhet och inte minst för Hanöbukten. (Ekosystemansatsen är en internationell strategi för bevarande av naturvärden, hållbart utnyttjande och rättvis fördelning av naturresurser.)

Karlshamns kommun instämmer i vikten av marin fysisk planering på såväl regional som nationell nivå för att nå flera av miljökvalitetsmålen. Vi har också ett gemensamt ansvar att arbeta för att bidra till att miljökvalitetsnormerna i Östersjön kan uppfyllas.

Genom de senaste årens såväl internationella som nationella initiativ går utvecklingen mot ett mer samordnat och enhetligt arbete med frågor gällande havet, vilket är mycket positivt. I detta sammanhang ska nämnas att Blekinges kustkommuner arbetar gemensamt med en interkommunal fördjupad översiktsplan för havet i Blekinge. Samrådshandlingar är under framtagande och samråd planeras till våren 2018. Vårt gemensamma planområde gränsar till Kristianstads kommuns nu aktuella ändring av Översiktsplan 2013 avseende kusten och havet.

Ett riksintresseområde för energiproduktion, vindbruk, till havs finns i södra delen av Karlshamns kommuns vattenområde. Riksintresset fortsätter in i Sölvesborgs kommun. I området finns även riksintresse för totalförsvaret. Karlshamns kommun har under våren 2017, i samband med utkastet till havsplan för Östersjön, framfört att man vill understryka att det ska utredas om det finns något alternativ där försvar och vindbruk kan samexistera i området. Ett sådant samexisterande skulle kunna komma att påverka områden utanför Blekinges havsplaneområde.

Kommentar

En del av det område för vindbruk som redovisas på havsanvändningskartan har prövats enligt Miljöbalken och fått tillstånd. Prövningen är redan gjord och totalförsvarets influensområde har ingått i tillståndsgivningen. Inom övriga delar av område för vindbruk där tillstånd för verksamheten inte finns har totalförsvarets intressen en stor betydelse för möjlig vindkraft det arbete som bedrivs inom havsplan för Östersjön där man studerar möjlig samexistens utgör ett underlag vid hantering av frågan.

SAMMANFATTNING AV YTTRANDE FRÅN SAKÄGARE, INTRESSEORGANISATIONER, FÖRENINGAR, ÖVRIGA

6. Nordöstra Skånes Fågelklubb

Nordöstra Skånes Fågelklubb ser förslaget som väl genomarbetat men har synpunkter kring skyddet av **fågelfaunan** [AG18].

Sid 24 punkt 3: Intressekonflikter i markanvändning. I detta avsnitt beskrivs inte konflikten mellan bevarande/utvecklande av den biologiska mångfalden, inklusive fågellivet, i dynlandskapet och en ökad exploatering av detta. Det behöver ingå.

Sid 35: Vi delar helt formuleringen av attsats nr 1 "Huvudprincipen är att samtliga planlagda naturmarksområden skall bevaras" Bevarande ska gynna den biologiska mångfalden som ger naturmarksområdena dess värden. Det gäller sen att denna princip också tillämpas fullt ut.

Sid 37: 4 stycket Vindbruk. Innehåller en bra inriktning. Men redan riksintresset dvs taggen innebär en belastning för flyttande, rastande och födosökande sjöfåglar.

Sid 37: Mittspalten om naturvårdsintressena är klart och bra uttryckt. Det är nu viktigt att denna tydliga strategi följs. Historien visar tydliga exempel på t ex bostadsbyggande i områden där naturvärden borde prioriterats. Exempelvis byggande av bostäder och hästgårdar som nu sker på sandiga marker med höga biologiska värden nordväst om Yngsjö. Eller den utökade campingplatsen i Rigeleje.

Sid 51 ställningstagandet all pågående och kommande planering för utbyggnad längs kusten ska ske i samklang med riksintresset. Fågelklubben anser att detta måste följas i planeringen också.

Sid 89 Konsekvenserna av den pågående igenväxningen av skärgårdsöarna måste hejdas genom förbättrad hävden till fördel för den biologiska mångfalden.

Kommentar

Konsekvenserna av vindkraftverket Taggen för rastande småfåglar hanteras i den tillståndsgivning som gjorts för Taggen.

Kust och havsplanen är en del av Kristianstads kommuns översiktliga planering och utgör underlag för framtida planering. Översiktliga planer är dock inte juridiskt bindande.

Synpunkten angående skötsel av skärgårdsöarna vidarebefordras till ansvarig förvaltare i de fall kommunen är markägare.

Havsplanen lyfter fram vikten av att värna dynlandskapet för långsiktigt bevarande av biologisk mångfald och för ett bevarande av stränderna. Befintliga detaljplaner kan komma att påverka dynlandskapet inom bebyggelseområden. Förslag på åtgärder för att minska påverkan presenteras i planhandlingen.

Planförslaget har förtydligats vad gäller konflikten mellan bevarande och exploatering av dynlandskapet samt konsekvenser av förändrad hävd i skärgården.

7. Sven-Erik Magnusson

Sid 8. Planens syfte och innehåll. Punkt 2. "Att ange politiskt förankrade strategier och riktlinjer för hur kusten och havet kan användas samtidigt som de naturliga ekosystemen förvaltas och förstärks." Kommentar: Redan här på sid 8 beskrivs en god ambition som sedan inte följs upp längre fram i KHP, vad gäller strategin för hur kusten och havet kan användas samtidigt som de naturliga ekosystemen förvaltas och förstärks. Det saknas en uttalad strategi för hur man kan låta den naturliga kusterosionen, som är en del av kustens naturliga ekosystem, ha sin gång och samtidigt planera för att minimera skadorna på bebyggelse och infrastruktur i ett längre [tidsperspektiv](#)^[AL19].

Sid 28-29 Kusterosion. "Idag ser vi erosionsproblematiken genom ras av sand och vegetation längs stränderna från Åhus söderut. För att begränsa effekterna av kusterosionen behov mer kunskap och förslag på långsiktigt hållbara lösningar för att bevara stränderna. Arbetet med kustskydd har påbörjats med en utredning om kustens förutsättningar för olika skydd. Med dagens begränsade kunskap och en omfattande tillståndsprövning saknas möjligheterna till utförande av långsiktigt hållbara lösningar idag. Ett kustskydd med tillgängliga stränder för alla är ett prioriterat mål i kommande arbete med kusterosionen."

Kommentar: Även i ovanstående text är man enbart fokuserad på att "skydda kusten". Det [som](#)^[AG20] beskrivs med att skydda kusten är underförstått hur kusten på konstlad/artificiell väg

skall skyddas, eftersom man beskriver att det behövs en omfattande tillståndsprövning. Man verkar inte förstå sambandet med att det vid en transgression av havet behövs en erosion av den ovanliggande sandklinten för att en sandstrand skall bildas och vidmakthållas.

Sid 29. Principiell skiss över Åhuskustens uppbyggnad och erosionsförlopp vid höjda havsnivåer. Kommentar till den principiella skissen: Det är ofta instruktivt och pedagogiskt med den här sortens skisser, men då är det också viktigt att skisserna verkligen visar rätt händelseförlopp.

Skisserna visar ett händelseförlopp där havsytehöjningen verkar ske under mycket kort tid under en häftig storm. Verkligheten är ju att havsytan sakta höjer sig och vid en kraftig storm kan det ske en erosion av de strandnära dynerna. Efter stormen, när våghöjden avtar och

havsytan på nytt intar ungefär samma nivå som före stormen finns det på nytt en sandstrand, delvis uppbyggd av den eroderade stranddynen. Detta framgår inte alls av skisserna. På den sista skissen finns nästan en hel skog på väg ut i havet. Om detta scenario skall ske måste en och samma storm åstadkomma hela skadan under mycket kort tid. Mellan varje storm bildas en sandstrand, såvida inte stranden blivit förstärkt med stenblock eller annat material som gör att vågorna inte kan hämta sand från den ovanliggande strandkanten. Ett säkert sätt att omöjliggöra utbildandet av en naturlig sandstrand med vit Åhussand är att förhindra stranderosionen. Hela serien av skisser måste ritas om så att det inte blir missvisande. Det man kan säga som är positivt är att skisserna visar grundvattenhöjningen i sänkorna inne i [dynamrådet](#) ^[AL21].

Sid 35. Sammanfattning, strategier för beredskap för framtida havsnivåhöjningar.

Kommentar: Ytterligare några punkter borde finnas med i sammanfattningen, eller så borde den befintliga texten kompletteras med följande text. 1. Nyuppförande av fasta, hårda erosionsskydd som stenufyllnader, träkonstruktionen mm längs stranden som inte är godkända av myndighet är olagliga. Befintliga konstruktioner kommer att granskas och åtgärder vidtagas. 2. Under det fortsatta arbetet med att finna strategier för att på bästa sätt hantera stranderosionen bör också ett alternativ finnas med där man låter havet skapa sandstrand på naturlig väg genom att vågor och strömmar förflyttar sand från högre liggande områden ner till strandlinjen. I ett längre tidsperspektiv, med en fortsatt havsnivåhöjning kommer man inte kunna bibehålla sandstranden på befintlig plats, utan den kommer att förflyttas längre och längre upp mot kustdynerna.

Sid 36 Effekter av framtida klimatförändringar. "Kustens karaktär kommer att påverkas både genom havsnivåhöjningarna i sig men även av de eventuella åtgärder som kommer att göras för att skydda kusten."

Kommentar: Även här borde texten nyanseras så att ett naturligt erosionsförlopp kan ses som ett valt alternativ inför framtiden.

Sid 46. Ställningstagandepåfyllnaden av sand.....

Kommentar: Även här på sidan 46 beskrivs påfyllnad av sand på stranden som ett alternativ utan att man nämner möjligheten att låta stranderosionen ha sin naturliga gång.

Sid 58. Landskapsbildsskydd. "Landskapsbildsskyddet är ett skydd för landskapsbilden med stöd av 19 § naturvårdslagen i dess lydelse före den 1 januari 1971. Landskapsbildsskyddet infördes innan begreppet riksintresse fanns på 1970-talet för att på ett enklare sätt genom reservatsbildning kunna skydda stora områden från större påverkan eller förändring.

Det var framförallt de visuella upplevelsevärdena i landskapet som man önskade skydda. Även om begreppet inte finns i nu gällande miljöbalk galler bestämmelserna fortfarande i de berörda områdena (lag 1998:811 om införande av miljöbalken)." "Det är inte möjligt att andra föreskrifterna i ett beslut eller fatta nya beslut om landskapsbildsskydd. Inom planområdet finns två områden som omfattas av landskapsbildsskydd:"

- Tostebergakusten
- Kusten söder om Åhus

"För de skyddade områdena galler föreskrifter enligt beslut 1974-05-06, förordnande enligt 19 § natur- vårdslagen. Till exempel får inte uppförande av ny byggnad eller avsevärd ändring av byggnad, upplag av något slag, schaktning, fyllning eller tippning såväl på mark som intill tre meters djup i vattnet, ny skogsodling, barrskogsodling på lövskogsbärande mark eller varaktig täktning eller uppställning av husvagn göras utan Länsstyrelsens tillstånd."

Kommentar angående Landskapsbildsskydd: Enligt citaten ovan borde de naturliga erosionsprocesserna längs stranden ha företräde framför de konstlade metoderna där påförd sten eller sand används som [fyllnadsmaterial](#) ^[AL22].

Sidan 100. Utredningar. " - Sjöfart - miljöpåverkan från främmande arter och utsläpp till vatten." Kommentar: Hanöbukts stränder är ett av de mest utsatta områdena i Östersjön för oljeutsläpp från passerande fartyg.

Oljeskyddet utmed de svenska kusterna och de stora insjöarna inför 2010: MSB/Räddningsverket 2004.

På sid 70 i MSBs rapport finns en karta med text som visar den stora mängden oljetankfartyg som passerar just utanför Hanöbukten. Av bilderna framgår det totala antalet fartygsrörelser i svenska vatten (alla godsslag), nuvarande omfattning av trafik med oljefartyg samt en prognos för framtida fartygsrörelser med tankfartyg, fram till år 2015. Bilden till vänster är ett exempel på illustration av oljetankfartygstafk - antal fartygsrörelser år 1997. Källa: VTT, 2002

På sid 16 i MSBs rapport finns kommunens ansvar beskrivet. "Enligt Lagen om skydd mot olyckor skall kommunerna svara för räddningstjänsten inom sitt område. För att det skall betraktas som räddningstjänst måste det bl.a. föreligga behov av ett snabbt ingripande. Olja som hotar att nå stränder betraktas normalt som skal för räddningstjänst. Om oljan redan nått stranden och skadan inte kan förvärras är insatsen en fråga om sanering. Oljesanering av stränder är inte reglerad i någon författning, men praxis är att kommunen ansvarar för sitt geografiska område." Enligt ovan känns texterna i Kust- och havsplanen som obefintliga vad gäller kommunens beredskap för att hantera oljeutsläpp som kan drabba Hanöbukts stränder.

Sammanfattning

Alla är överens om att sandstränderna längs Hanöbukten i kommunen är mycket värdefull på många olika sätt. Att havsytan successivt höjer sig in över land är numera också ett väl känt faktum. Sandstranden längs Hanöbukten försvinner inte, den förflyttar sig naturligt uppåt, med tillskott av sand från de högre liggande dynerna. Sandstranden försvinner däremot om strandkanten fyllts ut med sten eller andra hårda konstruktioner som hindrar ovanliggande sand från att fylla på i strandlinjen. Ett tydligt ställningstagande borde göras i texten, så att det framgår att alla nya konstruktioner med stenfyllnader, träkonstruktionen etc vid stranden är olagliga om det inte finns myndighetstillstånd. Likaså bör det i texten framgå att alla sådana befintliga konstruktioner kommer att granskas för att man skall kunna ta ställning till om de är lagliga.

I Kust- och havsplanen måste det framgå tydligt att det finns ett alternativ med en naturlig kusterosion, utan t ex konstlad tillförsel av sand. I ett längre tidsperspektiv kommer det endast vara praktiskt och ekonomiskt försvarbart att låta de naturliga processerna ha sin gång och därför så snabbt som möjligt finna strategier för att kunna hantera nuvarande och framtida byggnation, infrastruktur, rekreativvärden, kulturhistoriska och ekologiska värden mm. I Kust- och havsplanen saknas en beskrivning av beredskapen och hur man skall hantera ett stort olje- eller kemikalieutsläpp, som kan drabba kusten.

Kommentar

Havsplanen har kompletterats med ytterligare beskrivning av vikten av att låta kusterosionens naturliga förlopp där ett dynlandskap läker erosionen över tid ska ges utrymme.

Nulägesbeskrivning, strategier och MKB har kompletterats med avseende på sjöfart och negativ miljöpåverkan från fartygstafk samt kommunens ansvar vid stora olje- och kemikalieutsläpp i havet[AG23].

Skissen med erosion utifrån en stigande havsnivå är en schematisk illustrationsskiss som med sina felaktigheter utifrån att man kan tolka den som ett snabbt förlopp betydelsefull för förståelsen av havsnivåhöjningen och vattnets påverkan från flera håll i kustlandskapet söder om Åhus.

Landskapsbildskyddet är en av de förutsättningar som påverkar hur kusterosionsproblematiken kan hanteras. Inom stora delar av det landskapsbildsskyddade områdena är en naturlig kusterosionsutveckling det som redovisas i kust och havsplanen.

FÖRESLAGNA FÖRÄNDRINGAR AV PLANFÖRSLAGET

Planförslaget och miljökonsekvensbeskrivningen har kompletterats avseende

- Högsta havsnivåhöjd år 2100 enligt ny beräkning på aktuellt underlag från SMHI.
- Kustskydd
- Avvägningar riksintresse
- Övriga kompletteringar se kommentarer i granskningsutlåtandet (denna handling)

SYNPUNKTER SOM HELT ELLER DELVIS EJ TILLGODOSETTS

Precisering av Åhus hamn som riksintresse är ett uppdrag för trafikverket och kommer att göras vid ett senare tillfälle.

Övriga kvarstående synpunkter som berör kommunal verksamhet vidarebefordras till ansvarig förvaltning.

MILJÖ- OCH SAMHÄLLSBYGGNADSFÖRVALTNINGENS FÖRSLAG TILL BYGGNADSNÄMNDEN

Med hänvisning till vad ovan anförts föreslås byggnadsnämnden besluta att:

- Att bemöta inkomna synpunkter i enlighet med miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningens granskningsutlåtande (denna handling),
- revidera planhandlingarna enligt förslaget samt
- godkänna planförslaget för en andra granskning.

Miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen

Roger Jönsson
Plan- bygglovschef & stadsarkitekt

Ann-Mari Lindberg
planarkitekt